

Sedan Borgh hos Kongl. Maj:t fullföljt besvären, har högsta domstolen, enligt utslag den 30 augusti 1889, ej funnit skäl att i hofrättens utslag göra ändring.

Rätt utdraget intygas:

H. C. Clausen.

C. A. Ericson.

N:o 52.

Af herr **A. Olsson** i Ornakärr, om tillägg till § 70 i förordningen om kommunalstyrelse i stad den 21 mars 1862.

I 70 § af kongl. förordningen den 21 mars 1862 om kommunalstyrelse i stad, såsom denna paragraf lyder genom kongl. kungörelsen den 8 september 1868, stadgas, att efter slutad uppbördsstämma ingifve drätselkammaren till magistraten berättelse, huru uppbörden af stadsutskylderna utfallit, och foga dervid restlängd öfver oguldna stadsutskylder. Magistraten låter de oguldna utskylderna i laga ordning uttaga och till drätselkammaren aflemna. Vid indrifvandet af sådana medel må derutöfver hos den restskyldige uttagas 3 procent af det resterande beloppet.

Dessa tre procent lära på olika sätt af städernas styrelser disponeras, antingen så, att de ingå till stadskassan eller sålunda, att de blifvit anslagna att utgå såsom ersättning till den eller de inom staden anställda tjänstemän, som verkställa indrifningen.

Häraf har ansetts följa, att äfven för sådana personer, hvilka från stad utflyttat till annan ort, utan att hafva erlagt sina utskylder, stadsmyndigheten, då den påkallat handräckning hos vederbörande i de bortflyttades nya vistelseort, för att utfå dem påförda utskylder, infortrat jemte utskylderna äfven de 3 procent derutöfver, som den restskyldige författningsenligt skolat erlägga. Denna åtgärd, såvidt derunder innefattas anspråk

jemväl på förhöjningen, har emellertid, efter hvad här nedan synes, befunnits vara än riktigt och än stridande emot författningens innehåll och ordförstånd.

I Nytt juridiskt arkiv 1890, utgifvet af G. B. A. Holm, finnes under n:o 129 intaget ett prejudikat, som har till öfverskrift: »Fråga emellan drätselkammaren i en stad och stadsfogden i en annan stad om bättre rätt till de 3 procent, som stadsfogden vid indrifning af resterande i förstberörde stad påförde kommunalutskylder utöfver oguldna beloppet hos den restskyldige uttagit.» Detta mål är så afgjort, att genom Konungens befallningshafvandes i Skaraborgs län resolution, kongl. göta hofrätts och Kongl. Maj:ts utslag, det senare meddeladt den 21 oktober 1890, blifvit förklaradt att hvad i den stad, der utskylderna blifvit debiterade, kunde gälla om stadens rätt till de 3 procent, som vid indrifning derstädes af resterande kommunalutskylder utöfver oguldna beloppet hos den restskyldige uttages, icke föranledde dertill, att samma tre procent skulle tillfalla stadskassan i nämnde stad, när indrifningen skett genom stadsfogde i annan stad, hvadan stadsfogden i den stad, der indrifningen skett och hvilken innehållit provisionen, förklarades icke hafva derigenom felaktigt förfarit.

I ett annat af Kongl. Maj:t i administrativ väg genom utslag den 20 december 1889 afgjort mål, i fråga om rätt för kronofogde att tillgodoföra sig uppbördsprovision å af honom indrifna kommunalutskylder, påförda i stad, är förklaradt, att kronofogden ej vore berättigad tillgodonjuta ifrågasvarande provision, hvadan honom blifvit ålagdt att densamma till drätselkammaren i den stad, der utskylderna påförts, genast inleverera.

Då det synes vara af vikt, att någon af de genom åberopade utslag uttalade åsigter, som Riksdagen finner skäligt godkänna, på ett sådant sätt beaktas, att författningen i enlighet dermed rättas, eller i motsatt fall, att deruti införas så tydliga bestämmelser, att det tvifvelsmål om författningens rätta tillämpning, som uppstått, blifver vederbörligen undanröjdt, har jag ansett mig böra härpå fästa Riksdagens uppmärksamhet.

Jag åsyftar härvid ej att åstadkomma någon ändring uti stads rätt eller befogenhet att besluta om användande af den förhöjning å kommunalutskylderna, som i 70 § af kongl. förordningen den 21 mars 1862 om kommunalstyrelse i stad kan anses vara medgifven, såvidt nemligen utskylderna indrifvas af stadens egna tjenstemän och inom stadens eget territorium, men i fråga om sådana utskylder, som blifvit påförda personer, hvilka flyttat till orter utom stadssamhället och i afseende på hvilka handräckning hos annan vederbörande myndighet måste påkallas, torde, efter hvad sålunda förekommit, ett tillägg till åberopade paragraf i författningen vara nödvändigt, helst man ej kan antaga, att Kongl. Maj:ts senast i ären-

det meddelade utslag, derest detta må anses skola lända till efterrättelse, kan för alla, som saken närmast angår, vara känt, och det i allt fall torde vara lämpligt, att ett stadgande rörande ärenden, sådana som detta, hvilka ständigt förekomma hos landets exekutiva myndigheter, erhåller sin plats i en till allmän efterrättelse utkommen författning.

Då jag ställer mig på samma ståndpunkt, som det af Kongl. Maj:t den 21 oktober 1890 meddelade utslag angifver, enär det kan anses billigt, att den i annan stad eller ort, än der utskylderna blifvit påförda, anställde tjänsteman, som måste med indrifningen taga befattning, blifver därför, i likhet med hvad som finnes bestämdt för å landet debiterade kommunalutskylder, till ersättning berättigad, oberoende af hvad i den stad, der utskylderna påförts, kan vara om förhöjningens användande beslutadt, tillåter jag mig föreslå,

att till 70 § af kongl. förordningen den 21 mars 1862 om kommunalstyrelse i stad må fogas ett tillägg af ungefär följande lydelse:

Om användande af dessa 3 procent eger stadens styrelse besluta; dock att å utskylder, som efter sökt handräckning indrifvas å annan ort, förhöjningen må utgå såsom uppbördsprovision, hvilken tillfaller den, som verkställer indrifningen.

Jag öfverlemnar till lagutskottet, dit motionen torde böra hänvisas, att annorlunda formulera det föreslagna tillägget, om så anses nödigt.

Stockholm den 28 januari 1892.

Anders Olsson.

Bilaga 1.

Ur Samling af kongl. bref, resolutioner och utslag angående tillämpningen af kommunalförordningarne. Nionde häftet, omfattande åren 1887—89. Utgifvet af J. A. Wennberg, kansliråd i kongl. civildepartementet.

1088.

Resolution på kronofogden S. L. Sundins underdåniga besvär om rätt för honom att tillgodoföra sig uppbördsprovision å af honom indrifna kommunalutskylder.

Kongl. Maj:ts

nådiga resolution på de besvär, kronofogden i Laholms fögderi S. L. Sundin i underdånighet anfört deröfver att,

sedan Sundin, som på begäran af magistraten i Karlstad uttagit ingeniören G. R. Wejdling påförda kommunalutskylder till nämnda stad för år 1887, utgörande 37 kronor 10 öre, jemte 1 krona 11 öre stämmoböter, vid redovisning häraf innehållit sistberörda belopp såsom uppbördsprovision, samt drätselkammaren i nämnda stad hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Hallands län anhållit om förständigande för Sundin att till drätselkammaren ofördröjligen redovisa berörda belopp, 1 krona 11 öre, för hvars innehållande af Sundin laglig grund saknades,

Kongl. Maj:ts befallningshafvande genom utslag den 10 september innevarande år sig utlåtitt att, enär, enligt § 12 i kongl. förordningen den 12 juli 1878 angående förändrade föreskrifter om utnämning för krono- eller kommunalutskylder m. m., kronofogde icke vore berättigad att för indrifning af dylika utskylder åtnjuta annan ersättning än den andel i stämmoböter eller andra afgifter för underlåten liqvid, som kunde vara medgifven, men hvarken genom stadgandet i § 70 af gällande förordning om kommunalstyrelse i stad, att vid indrifvandet af oguldna stadsutskylder derutöfver finge hos den restskyldige uttagas tre procent af det resterande beloppet, ej heller genom annat lagrum exekutor tillförsäkrats rätt att såsom ersättning för indrifvandet af stadsutskylder få tillgodoräkna sig berörda procent, alltså funne Kongl. Maj:ts befallningshafvande Sundin hafva saknat rättighet att såsom uppbördsprovision innehålla ofvannämnda 1 krona 11 öre, hvadan honom ålades att samma belopp till drätselkammaren genast inleverera;

i anledning af hvilka underdåniga besvär Kongl. Maj:ts befallningshafvande inkommit med vederbörandes förklaring och eget underdånigt utlåtande; gifven Stockholms slott den 20 december 1889.

Kongl. Maj:t har i nåder låtit detta besvärsmål sig föredragas och finner icke skäl att i Kongl. Maj:ts befallningshafvandes öfverklagade utslag göra ändring. Hvilket etc.

Rätt afskrifvet intygas:

H. C. Clausen.

C. A. Ericson.

Bilaga 2.

Utdrag ur Nytt Juridiskt Arkiv, Afd. 1, Tidskrift för lagskipning, utgifvet af G. B. A. Holm, v. häradshöfding. 1890, Sjuttonde årgången.

N:o 129.

Fråga emellan drätselkammaren i en stad och stadsfogden i en annan stad om bättre rätt till de 3 %, som stadsfogden vid indrifning af resterande, i förstberörda stad påförda kommunalutskylder utöfver oguldna beloppet hos den restskyldige uttagit.

Hos magistraten i Mariestad anhöll magistraten i Karlskrona om handräckning för uttagande af oguldna kommunal- och andra afgifter, hvilka påförts A. E. Eggertz enligt bilagd debetsedel, slutande med ett belopp af 48 kronor 98 öre. I denna summa ingingo bland annat 97 öre, utgörande 3 % å påförde afgifter. Indrifningen verkställes af stadsfogden S. A. Olsson, hvilken vid redovisning för det indrifna beloppet innehöll nämnda 97 öre och således aflemnade kontant endast 48 kr. 1 öre.

I en sedermera aflåten skrifvelse förmenade magistraten i Karlskrona, att berörda 3 procent obehörigen innehållits, samt begärde, att samma afgift måtte insändas.

Men sedan Olsson under åberopande af kongl. kungörelsen den 20 maj 1887 bestridt att utgifva ifrågavarande 97 öre, förklarade magistraten i Mariestad, att då Olsson enligt magistratens uppfattning vore berättigad att uppbära indrifningsprovisionen, kunde densamma icke hos Olsson uttagas.

Härefter anhöll magistraten i Karlskrona hos Konungens befallningshafvande i Skaraborgs län att, då Olssons förfarande saknade stöd af lag, Konungens befallningshafvande måtte föranstalta derom, att innehållna 97 öre blefve magistraten i Karlskrona tillställda.

Konungens befallningshafvande yttrade i resolution den 6 februari 1889: att då de 3 % af restförda medel, som vid indrifning af kommunalutskylder i stad enligt kongl. kungörelsen den 8 september 1868 derutöfver finge hos den restskyldige uttagas, på grund af hvad 12 § i kongl. förordningen den 12 juli 1878 innehöлле, borde tillfalla den utmätningsman, som verkställde indrifningen,

funne Konungens befallningshafvande stadsfogden vid redovisning af ifrågavarande handräckningsärende icke hafva felaktigt förfarit;

till följd hvaraf magistratens i Karlskrona framställning förklarades ej kunna till någon Konungens befallningshafvandes åtgärd föranleda.

Häröfver klagade drätselkammaren i Karlskrona samt anförde: Då 70 § i kongl. förordningen om kommunalstyrelse i stad, sådan denna § lydde i kongl. kungörelsen den 8 september 1868, stadgade, att 3 % å resterande kommunalutskylder finge hos den skattskyldige uttagas, berodde det på stadsfullmäktiges beslut, om under denna inkomsttitel någon debitering skulle ske. Inkomsten af denna debitering vore därför att hänföras till vanliga stadsinkomster, hvaröfver stadsfullmäktige disponerade. Alltsedan stadsfullmäktige i Karlskrona år 1869 fattade beslut om denna afgifts utfående, hade afgiften ingått till stadens kassa, och en till stadsfullmäktige gjord framställning, att afgiften skulle få tillfalla den, som verkställde indrifningen, hade af stadsfullmäktige afslagits. Den i Konungens befallningshafvandes resolution återopade 12 § i kongl. förordningen den 12 juli 1878 innehölle icke någon inskränkning i stadsfullmäktiges beslutanderätt öfver användningen af ifrågavarande afgifter; ty i nämnda § stadgades, att stadsfogde för indrifning af kommunalutskylder icke åtnjöte annan ersättning än den andel i stämmoböter eller andra afgifter för underlåten likvid, som kunde vara medgifven. Drätselkammaren anmärkte vidare att kongl. kungörelsen den 20 maj 1887, om stämmoböters utbytande mot viss indrifningsavgift ej kunde på sätt Olsson i sin till magistraten i Mariestad afgifna förklaring förmenat, gifva något stöd för stadsfogdens anspråk på ifrågavarande avgift, då nämnda kongl. kungörelse endast afsåge kronoutskylder; och yrkades att med upphäfvande af öfverklagade resolutionen, stadsfogden i Mariestad måtte åläggas att till drätselkammaren redovisa den innehållna 3%-avgiften.

Göta hofrätt (hrr Korsell, Fagerberg, Grefberg och Laurell) fann enligt utslag den 11 april 1889 skäl icke hafva förekommit, ledande till ändring i Konungens befallningshafvandes resolution.

Hofrättsrådet Backman utlät sig: »Enär genom 70 § i kongl. förordningen om kommunalstyrelse i stad den 21 mars 1862, sådan denna § lyder enligt kongl. kungörelsen den 8 september 1868, uppbördsprovisionen icke tillerkänts magistrat eller stadsfogde vid indrifning af medel utaf förevarande beskaflenhet, samt dylik rättighet således ej jemlikt återopade kongl. förordning den 12 juli 1878 tillförsäkrats stadsfogde;

alltså pröfvar jag rättvist att, med upphäfvande af öfverklagade resolutionen, ålägga magistraten i Mariestad att hos Olsson uttaga och till magistraten i Karlskrona öfversända ifrågavarande 97 öre».

Drätselkammaren fullföljde målet hos Kongl. Maj:t med upprepande af hvad den hos hofrätten andragit.

Olsson ansåg, att den beslutanderätt, som enligt 70 § kommunallagen för städer medgifvits i afseende å uttagandet af 3%-afgiften, tillkomme utmätningsman och icke stadsfullmäktige, samt att i allt fall stadsfullmäktiges i Karlskrona beslut icke vore förbindande för stadsfogden i Mariestad. Besvärens ogillande påyrkades.

I tillika infordradt yttrande från magistraten i Mariestad förmenades, att ifrågavarande provision borde tillfalla utmätningsmannen.

Målet föredrogs den 21 oktober 1890 i högsta domstolen, och emedan hvad i Karlskrona stad kunde gälla om stadens rätt till de 3 %, som vid indrifning derstädes af resterande kommunalutskylder utöfver oguldna beloppet hos den restskyldige uttages, icke föranledde dertill, att samma 3 % skulle tillfalla stads-kassan i Karlskrona, när, såsom i detta mål vare fallet, indrifningen skett genom stadsfogde i annan stad,

samt annan grund för drätselkammarens anspråk icke blifvit anförd, funno de flesta ledamöterna (justitieråden Svedelius, Hernmark, Skarin, Lilienberg, Hammarskjöld och Westman) ej skäl att i hofrättens utslag göra ändring.

Justitierådet Wedberg anförde: att enär icke visadt vore, att, för indrifning af ifrågavarande medel, någon andel deri blifvit Olsson i hans egenskap af stadsfogde medgifven;

vid hvilket förhållande jemlikt 12 § i åberopade kongl. förordning den 12 juli 1878 Olsson lagligen icke egt att, på sätt som skett, såsom ersättning för medlens indrifning innehålla någon del deraf,

funne justitierådet skäligt att, med ändring af hofrättens utslag, förpligta Olsson, att till drätselkammaren återbära fordrade 97 öre.

Rätt utdraget intygas.

H. C. Clausen.

C. A. Ericson.